

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, חורף תשפ"ה, 2024

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. (ד) הקשבה היא מיומנות חשובה בתקשורת בין אנשים.
2. א. מספר התגובה: 3
" [נדרשת] יכולת להקשיב לדובר בלי לשפוט את דבריו". (פסקה ד) / "להקשיב מתוך כוונה להיטיב לדובר ולמתן את הנטייה לשפוט את הדובר". (פסקה ז) / "הביעו רגישות ואמפתיה לדבריו". (פסקה ח)
ב. **תגובה 1:** המקשיב ממחר להזדהות עם הדובר ומדבר על עצמו. / המקשיב מספר על עצמו ועל חוויותיו. / המקשיב מספר על הכאב שלו במקום להקשיב לכאב של הדובר. / במקום להתמקד בכאב של הדובר המקשיב מטה את השיחה אליו. – (על פי מאמר 2, פסקה ז).
תגובה 2: המקשיב (נוזף בדובר) ושיפוטי כלפיו. – (על פי מאמר 1, פסקות ד, ז ועל פי מאמר 3, פסקות ב, ג).
תגובה 4: המקשיב מציע פתרונות / נותן עצות בלי שהתבקש לעשות זאת. – (על פי מאמר 3, פסקה ג).
3. ההסתייגות: " (עם זאת) אם המיומנויות האלה יישמו באופן טכני בלבד, הן לא בהכרח יביאו להקשבה מיטיבה".
4. לפי מאמרים 2 ו-3, תרומתה של ההקשבה במקרים של אי-הסכמה ומחלוקת בין בני השיח היא שהיא יכולה לגרום לאדם שעמו או מדברים, לשנות את עמדותיו. הסיבה לכך היא שכאשר אנו מקשיבים לאדם באמת, הוא מרגיש צורך להקשיב לנו באותו האופן (עקרון ההדדיות) ולשקול ברצינות את עמדתנו (על פי מאמר 2). **או** הסיבה לכך היא שהקשבה לעמדתו של האחר מאפשרת לו לבדוק את עמדתו ולחשוב עליה שוב (על פי מאמר 3).
5. דוגמה לסקירה
לצד הדיבור גם ההקשבה היא מיומנות הכרחית וחשובה בתקשורת בין בני אדם; ואף שהיא נתפסת כפעולה הפסיבית מבין שתי המיומנויות, המחקרים מלמדים על חשיבותה לדובר, למאזין, להתפתחות השיחה ביניהם ולמערכת היחסים ההדדית שלהם.
הקשבה מיטיבית בונה לדובר חוויה חיובית, נוסכת בו ביטחון ומגבירה את הנכונות שלו לשתף במה שחשוב לו. היא מאפשרת לו לחשוף חלקים נסתרים ורגישים ולהיות הוא עצמו (קסטרו, 2015). בעצם הביטוי שההקשבה מאפשרת לדובר, הוא לומד להכיר טוב יותר את עצמו, לגבש באופן ברור את הדעה שלו, לגבש תובנות ותפיסות ולשנות עמדות (קסטרו, 2015; מרגלית, 2024).
עם זאת לא כל "הקשבה" היא הקשבה מיטיבית. הימצאות בעמדה של הקשבה עשויה להיתפס כחולשה, והיא מצריכה ויתור על עמדת כוח ועל הזדמנות לקידום עצמי. בתוך כך ההקשבה מצריכה זמן ופניות והתרכזות בדבר אחד. אי אפשר לפצל את הקשב: להיות נוכחים ולהקשיב לכאורה, ובר-בזמן לעסוק בדברים אחרים. ההקשבה דורשת את מלוא תשומת הלב של המקשיב: היא דורשת יצירת קשר עין, סבלנות והבעת אמפתיה – בלעדיהן לא תתאפשר הקשבה מיטיבית אמיתית (קסטרו, 2015; מרגלית, 2024).
ביבליוגרפיה:
– מרגלית, ל' (מאי, 2024). תשכחו ממה שידעתם: זה המפתח הכי חשוב להשפעה ושכנוע. **מעריב**. אוחר מ־maariv.co.il.
– קסטרו, ד' (ספטמבר, 2015). הקשבה בעולם של דיבור. **אלכסון**. אוחר מ־alaxon.co.il.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (חובה) (10 נקודות)

- 6. תשעה
- שתי
- אלפיים ואחת עשרה
- שבעים וחמש
- שש
- ארבעים ושבעה
- חמישה
- שלוש
- עשר
- שניים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

פסוקית (תיאור) ויתור

7. א. (1) אף על פי שהקשבה היא רכיב תקשורת חשוב, מוקדשת לה תשומת לב מועטה. משפט מורכב

(2) בתחום החינוך נמצא קשר חיובי בין מידת ההקשבה של מנהל בית הספר למוריו ובין הציונים של התלמידים בבית הספר. משפט פשוט

איבר ב

איבר א

(3) ההקשבה בטיפול פסיכולוגי היא הקשבה מיטיבה, אך מטבע הדברים היא אינה שכיחה בשגרה.

משפט מאוחד / איחוי / מחובר

ב. לה – מושא

למוריו – לוואי

שכיחה – נשוא

ג. בעת התנגחות של אנשים זה בזה כל ניסיון להידברות נידון לכישלון.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

פסוקית נושא

8. א. (1) מחקרים מלמדים כי עמדת ההקשבה נתפסת נחותה יותר מזו של הדיבור.

פסוקית לוואי

(2) הימצאות בעמדת המקשיב מבליעה בתוכה את ההודאה כי המקשיב אינו יודע הכול.

פסוקית (תיאור) סיבה

(3) הקשבה היא מיומנות לא פשוטה, כי היא דורשת שנתרכז רק בדבר אחד.

ב. • אפשרות (2)

פסוקית נושא

פסוקית (תיאור) זמן

כי חשיבותו של

פסוקית לוואי

(2) כשחוקרים בחנו את החשיבות שאנשים מייחסים לדיבור לעומת הקשבה, נמצא כי חשיבותו של

של הדיבור רבה יותר.

פסוקית לוואי

ג. • אדם שמרוכז בעצמו לא יוכל להפנות את תשומת ליבו ולהקשיב לזולתו.

• מי שמרוכז/ים בעצמו/בעצמם לא יכול/ים להפנות את תשומת ליבו/ליבם ולהקשיב לזולתו/לזולתם.

9. א. (1) כיום, בעידן הדיגיטלי, אנשים בטוחים שהם הצליחו לאמץ לעצמם מיומנות של קשב מפוצל.

• תיאור (זמן)

• (2) התוצאות החיוביות של ההקשבה הן בתחומים שונים: זוגיות, גידול ילדים, עבודה, תפקידי מכירות

ונייהול ורפואה.

מושא

נושא

נושא

תיאור (זמן)

ב. •

לואי	מטרה	מיטיבה
לואי	משרתת	לזולת
לואי	ההקשבה	המקרים
לואי	ברוב	המקרים

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

10. א. • (1) הקשבה אינה מיומנות פשוטה אלא מיומנות מורכבת.
- (2) הרווח בהקשבה אינו רק רווח אישי אלא גם עסקי.
- -----
- (1) ניגוד
- (2) הוספה
- הרווח בהקשבה הוא רווח אישי ו(גם) עסקי.
- ב. (1) אנשי מכירות יוכלו למכור יותר כאשר הם יקשיבו ללקוחותיהם.
- (2) אין תחום עיסוק שהקשבה אינה משפרת בו את הביצועים.
- (3) בעקבות קריאת המאמרים נעשינו למקשיבים טובים יותר.
11. א. • (1) על פי הפסיכולוג קארל רוג'רס, הקשבה היא המפתח לבניית חוויה של ביטחון למטופל.
- (2) יש כמובן סיבות טובות לעניין הרב של אנשים בדיבור לעומת הקשבה.
- תרומתו של ההסגר במשפט (1): לציין את מקור הדברים. / להביא דברים בשם אומרם. / לציין הסתמכות על דברי מומחה. / היתלות באילנות גבוהים.
- תרומתו של ההסגר במשפט (2): לציין החלטיות / ודאות. / לבטא הסכמה כללית.
- הפסיכולוג קארל רוג'רס טוען / אומר / מציין / קובע / חושב / סבור כי הקשבה היא המפתח לבניית חוויה של ביטחון למטופל.
- ב. דוגמה לפירוק:
- יש לנו דעות קדומות על עניין כלשהו.
- הדעות הקדומות מעוררות בנו התנגדות.
- ההתנגדות מקשה עלינו להקשיב כראוי.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

הפועל	השורש	הבניין
מוביל	י-ב-ל	הפעיל
הובנו	ב-ו-ן	הופעל
נסו	נ-ס-י	פיעל
מתעניינים	ע-נ-י-ן	התפעל
נוכחים	נ-כ-ח	קל / פעל
לבנות	ב-נ-י	קל / פעל
הקצו	ק-צ-י	הפעיל

13. א. (1) חוששים

(2) ח-ו-ש

(3) חישה

קל / פעל

ב. (1) התלמיד **נחוש** בדעתו להצליח במבחן – הנו"ן שורשית.

(2) אם לא יקשיבו לדברינו, **נחוש** אכזבה – הנו"ן היא מוספית לציון גוף ראשון רבים בזמן עתיד.

י-ש-ב	ש-ו-ב
תושב	תשובה
ישובים	השבה
מושבה	

14. א. (1) שם תואר

(2) מאומצת

(3) מכילים

ב. מייטיבה – תואר, הפעיל

דובר – שם עצם, קל / פעל

מאפשר – פועל, פיעל

ראוי – תואר, קל / פעל

מקוטעים – תואר, פועל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

15. א. (1) א-ז-כ-ר

(2) פיעל

ב. (1) מזון

(2) קטול

ג. (1) שעון

(2) בסיס וצורן סופי

ד. **מְקַלְפֹּן** – דרך התצורה: בסיס וצורן סופי.

הסבר: המילה מורכבת מן הבסיס מְקַלְף, שמשקלו מציין מכשירים ומן הצורן ון המציין הקטנה.

או

דרך התצורה: הלחם בסיסים.

הסבר: המילה מורכבת משני הבסיסים מְקַלְף ומלפפון.

פְּרִסָּת – דרך התצורה: שורש ומשקל.

הסבר: השורש כ-ר-ס כמו במילה כרס, במשקל קְטָלְת, משקל המציין מחלות.

מְנַפְּחָה – דרך התצורה: שורש ומשקל.

הסבר: השורש נ-פ-ח כמו בפועל לנפח, במשקל מְקַטְלָה, משקל המציין מכשירים.

מְשֻׁרוּקָאֵי – דרך התצורה: בסיס וצורן סופי.

הסבר: המילה מורכבת מן הבסיס "משרוקית" ומן הצורן אי המציין בעל מקצוע.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ה, מס' 11241

16. א. להקפיד / שתקפידו

התבוננו / תתבוננו

היישירו / תיישירו

הגיבו / תגיבו

תוכלו / יכולים

מתוסכל

לשים

תדעו

להפיק

ב. תחושה / תחושות

משימות

יכולת / יכולות

צורך / צרכים

תרגול / תרגולים

התעניינות

מחסומים / חסמים

רצון